

Skibsværft i Aastrup

Der har været bygget skibe i Aastrup. I tiden 1845-1865 har der været et skibsværft i bugten skråt over for Skovfogedhuset i Dybskrog. Selve skibsværftet ved vi ikke meget om, men om den familie der har haft det, og hvor de har boet.

Peder Hansen, byggede et skibsværft i Faldsled, hvor sønnerne enten lærte skibstømmerfaget, eller lærte at føre skibe. Efter ildebranden på værftet i 1847, rejste han til Skrillinge ved Gamborg Fjord og byggede et nyt skibsværft, der fik navnet ” Sølyst”. Hans kone kom fra Illumø, og derfra stammer deres navn.

En søn Hans Pedersen Illum rejste som 28-årig til Dybskrog og fik et skibsværft der. Vi ved ikke om han startede det, eller om der havde været en anden før ham. Hans blev 4. april 1845 gift med Karen Kirstine Sørensen, datter fra Nakkebølle Vandmølle. De fik ingen børn.

I 1845 fæstede han et husmandssted i Dybskrog (Sanatorievej 8) Med i fæstet fik han tidligere fæsters enke, der skulle bo i to rum bagerst i huset. Til ejendommen var der en udbygning, der blev indrettet til svendene på værftet og blev kaldt svendehuset.

I 1848 druknede hans far i Gamborg Fjord. Han drev lidt færgefart ved siden af, ved at sejle over til Fønsskov. Hans så sig forpligtet til at tage sig af sin mor og to mindreårige søstre. Han afstod værftet i Dybskrog til broderen Niels Peder og flyttede hjem og overtog faderens ejendom og skibsværft. Det lå ved Gamborg Fjord hvor der var godt med vand. Wedellsborg skovene lå tæt på så der ikke var den lange transport. Skibene blev rigget færdigt, i Middelfart, hvor de havde tovværk og andre ting, der skulle bruges, lige i nærheden.

Hans var med til at oprette Vens Herred Sparekasse i 1867. Værftet drev han med stor succes til 1874, hvor han solgte det. Ny ejer forpagtede det ud og gik konkurs få år senere. Hans Illum købte med årene flere gårde. Lavede dem i stand og solgte videre. Han købte også Grubbe Mølle, som på det tidspunkt var meget forfalden, og satte den i stand. Hans mor boede der til sin død. Gården blev solgt videre i 1878.

Niels Peder Pedersen Illum overtog værft og fæste på ejendommen i Dybskrog i 1848. Enken skulle han tage med, og ved folketællingen i 1860 var hun der stadig sammen med familien.

Niels Peder var blevet gift i Horne i 1848 med Kirstine Jensen fra Dyreborg. Medens de bor i Aastrup får de en datter i 1849 og en søn i 1851.

I 1861 overdrog Niels Peder værft og fæste til den tredje bror, og rejste op til bror Hans, og hjalp ham i et par år, inden han byggede en gård i Asperup Sogn.

Peder Hansen Pedersen Illum overtog værft og fæste på ejendommen. Også han får enken med i fæstet. I 1865 stopper de med værftet og flytter til Vejle, hvor han bliver skibsbygger.

Medens de boede i Dybskrog fik de blandt andet en søn, som kom til at hedde Anton Carl Pedersen Illum. Han arver ikke den maritime interesse. Han er mere til syartikler til damer og kommer i lære i Vejle og Hamborg. Han drømte om at få sin egen forretning, og som 28-årig rejste han til København og åbnede en butik, der med årene udviklede sig til Illum Stormagasin.

En bror, Lars Pedersen Illum sejlede hele livet som sætteskipper. Han var gift med Anna Jørgensdatter der stammede fra Svelmø. De holdt diamantbryllup i 1910, hvor der var en beretning i avisen om hans oplevelser.

Yderligere en bror, Mads Pedersen Illum havde et skibsværft i Middelfart, som han købte i 1853 og solgte til en søn i 1901.

Skibe vi ved at der er bygget i Dybskrog.

Årstal	Type	Navn	Bygmester	
1847	Galease	Anna Drost	Hans Illum	
1848	Jagt	Peders Minde	HI	
1849	Jagt	Karen Kirstine	Niels Peder Illum	
1852	Skonnert	Tre Venner	NPI	
1852	Jagt	To Venner	NPI	
1855	Kvase	Elise	NPI	
1856	Skonnert	Elisabeth	NPI	
1856	Skonnert	Haabet	NPI	
1856	Skonnert	Johanne Kirstine	NPI	
1857	Kvase	Brahesminde	NPI	
1860	Jagt	Ane Marie	NPI	

Jagt var de mindste skibe på listen og skonnert de største skibe de byggede.

En kvase er et ikke-fiskende skib med en dam til transport af levende fisk. Man transporterede ål, torsk, fladfisk og hummere på den måde. Sild kunne ikke fragtes levende og blev derfor saltet på stedet. (Wikipedia)

Sejlskibene havde deres storhedstid fra midten af 1800-tallet, da der blev øget samhandel, indtil jernbaner og dampskibene kom til. Fra 1870 gik det meget tilbage for de små skibe, og der blev ikke behov for de mange små skibsværfter.

Sanatorievej 8 hvor Illum familierne boede.

Svendehuset hvor skibsbyggerne boede.